

SUSUZLUK KAPIMIZDA. HASTALIKLAR ve DERTLERDE...

SU KESİNTİLERİ İLE BİRLİKTE TOPLUMU BEKLEYEN TEHLİKE VE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Başta İstanbul olmak üzere ülkemizin pek çok bölgesinde gündeme gelen susuzluk tehlikesi sağlık açısından birçok olumsuz sonuca yol açabilecek tehdit ve tehlikeleri beraberinde getirmektedir. Sağlıklı olmanın en temel şartlarından biri “yeterli ve güvenli su” sağlanmasıdır. İçme ve kullanma suyunun yeterli ve güvenli olmaması durumunda bazıları oldukça tehlikeli olan çok sayıda hastalık görülebilmektedir.

Barajlardaki, su toplama havzalarındaki ve su kaynaklarındaki kötü kullanım ve endüstriyel kirlenme yeterli yağış olmaması gibi mevsimsel nedenlerle de birleştiğinde kullanılabilir, güvenli, yeterli içme ve kullanma suyu temininde toplum sağlığını olumsuz etkileyebilecek önemli sorunlara yol açmaktadır. Sürecin şeffaf, bilimsel, akademik-demokratik ve toplumsal çevrelerle koordineli yönetil(e)memesi, gerekli ve yeterli kamusal ve bireysel tedbirlerin zamanında alınmaması önceki yıllarda olduğu gibi bir taraftan vatandaşlarımızda bulaşıcı hastalıklar başta olmak üzere endüstriyel kirlilik kaynaklı, kimyasal ve ağır metallerden kaynaklı sağlık sorunlarının oluşabileceğine ilişkin ciddi endişelerin ortaya çıkmasına neden olurken diğer taraftan spekülasyon ve manipülasyon ticari faaliyetler için uygun bir ortam oluşturmaktadır.

Karşılaşacağımız sorunları 6 aşamalı olarak değerlendirebiliriz:

1. Kaynakta kirlilik. Evsel atıklar, tarımsal atıklar (gübre ve tarım ilaçları) endüstriyel atıklar (kimyasallar, ağır materyaller vb.), araçlardan kaynaklı kirlilik,
2. Su biriktirme alanlarındaki sorunlar. Baraj ve göletlerin su toplama havzalarının yerleşime ve endüstriyel faaliyetlere açılması, (aşırı yapılaşma ve doğanın, ormanların tahrip edilmesi yeraltı ve yüzeysel su miktarında azalma ve kirliliğe neden olmaktadır.)
3. Arıtma işlemlerinden kaynaklı sorunlar (arıtma sistemleri, kapasiteleri. Ağır metaller, kimyasallar tam olarak arıtılabiliyor mu, klorlama eksik ya da fazlamı vb.)
4. Dağıtım şebekesi ile ilgili sorunlar (dağıtım şebekelerinin içinden ve dışarıdan kaynaklı sorunlar. Kanalizasyon sistemi ile ilgili sorunlar (kesintiler, arıza gibi durumlarda sızdırmazlık, negatif basınç vb.)
5. Bireysel kullanıcılardan kaynaklı sorunlar (evlerdeki depolardan kaynaklanan sorunlar, zamanında ve yeterli temizlik, uzun süreli bekletmeler vb.)
6. Kontrollü ya da kontrolsüz kişisel su sağlayıcılarından kaynaklı sorunlar (tanker, damacana vb.)

İstanbul'daki baraj doluluk oranlarının % 20'lere düşmüş olması yakın gelecekte planlı-plansız su kesintilerinin gündeme gelmesine neden olacaktır. Bugüne kadar alındığı ifade edilen tedbirlerin sorunun çözümünde yeterli hatta etkili olmadığı dikkate alındığında sorunun çözümünde acil ve toplum tarafından benimsenebilecek ve uygulanabilecek

tedbirlerin alınabilmesi için katkıda bulunabilecek tüm kişi ve kurumlara görev düşmektedir. Alınacak önlemler ve dikkat edilecek noktalar aşağıdaki başlıklarda sıralanabilir:

1. Su kesintilerinde temel strateji “kesinti yapmak zorunda kalmamak” olmalıdır. Bu açıdan hazırlıklılık en önemli konudur. Su kesintisine yol açabilecek olası durumlar (kuraklık, olağandışı durumlar, afetler vb.) öngörülerek hazırlık ve acil su yönetimi planları yapılmalıdır. Bu planlar halkın katılımıyla hazırlanmalı ve güncellenmelidir.
2. Alınacak önlemler kesinti öncesi, kesinti sırası ve kesinti sonrası olmak üzere üç başlıkta belirlenmelidir.
3. Hazırlık planlarında yerleşim yerlerinde olası sorunlara karşı yedek su kaynakları ve gerektiğinde kullanımı ile ilgili yapılacaklar da yer almalıdır. Bu noktada unutulmaması gereken konu yedek su kaynaklarının da “içilebilir” nitelikte olmasıdır. Bu açıdan kaynaklar dikkatle incelenmeli ve analiz edilmelidir.
4. Suyun yeterli olmaması kişisel temizliği, ortam temizliğini, malzeme temizliğini, gıda hijyenini olumsuz etkiler ve bulaşıcı hastalık riski doğurur. Özellikle toplu bulunan alanlarda bu risk çok daha yüksektir ve salgınlar ortaya çıkabilir.
5. Su kesintilerinde kesintinin boyut ve yaygınlığına göre aşamalı bir plan devreye sokulmalıdır. Güvenli su kaynakları kullanıma sokulmalı, toplumla iyi bir iletişim kurulmalıdır. Kaynağı bilinmeyen suların (su tankerleri, kuyu suyu vb.) kullanımı konusunda hassas olunmalı gerekirse kullanımları önlenmeli ve bu amaçla iyi bir denetim sistemi kurulmalıdır.
6. Kesintiler sonrası suyun dezenfeksiyonu sağlanmalı suda 0.5 mg/lt serbest klor bulunacak şekilde sular klorlanmalıdır. Kesinti sırasında kullanılacak suların da dezenfeksiyonu gereklidir. Bu amaçla topluma sunulacak yedek su kaynakları dezenfekte edilerek kullanıma sunulmalı, bireysel klorlama konusunda eğitim yapılmalıdır.
7. Kesintiler sırasında ihtiyaçtan fazla su depolamak çeşitli sorunlara yol açabilmektedir. Depolama amacıyla kullanılan araç gerecin temizliği, suyu kirletme riski göz önüne alınmalıdır. Bu açıdan bireysel düzeyde alınacak önlemler konusunda toplumla iyi iletişim sağlanarak aralıklı olarak duyurulmalıdır.
8. Başta sağlık kurumları olmak üzere okullar, bakımevleri, huzurevleri gibi kurumlarda özel önlemler alınmalıdır.
9. Tüm bu ve benzeri tedbirlerin etkili olabilmesi için kamuoyu karşısında güven verici, açık ve denetlenebilir çabalara ve işbirliklerine acilen ihtiyaç vardır. TTB ve İstanbul Tabip Odası olarak kamuoyunu bilgilendirmeye, etkili tedbirlerin alınması için tüm örgütlerle ve vatandaşlarımızla birlikte konuyu takip etmeye, önerilerimizi iletmeye devam edeceğiz.

Daha büyük felaketlerle karşılaşmak istemiyorsak doğayı kirleten ve tüketen, yaşamlarımızı ve geleceğimizi yok eden, tüketim çılgınlığına dönüşen, her düzeyde eşitsizliği, adaletsizliği, yoksulluğu ve yoksunluğu büyüten hastalıklı kapitalist yaşam tarzına ve politikalarına itiraz etmeliyiz. Çevrenin, doğal kaynaklarımızın ve insan emeğinin üretim ve tüketim süreçlerinde ekolojik ve ekonomik kullanımı, sağlıklı ve güvenli bir çevrenin oluşturulması, korunması, doğaya ve insana saygılı bir yaşam biçiminin geliştirilmesi için hep birlikte mücadele etmeliyiz.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

İSTANBUL TABİP ODASI